

השבועון המצור לאיפורמציה

ר"ח ג'תשס"ו
ליל (ליל) ח' ח' (ליל)
מפגש המדברים: "עולמנו"
ג. ד. 186 פל. 26786
מיל: העולם הזה בע"מ
דפוס: ישראל בע"מ ת"א

השנה

ד"ר משה סנה
(ראה ראיון מיוחד)

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כחל

עורך משנה, כיתוב:
ישיעיהו לביא

הכתב הראשי:
עמנואל פורת

הצלם הראשי:
דוד ברנע

חברי המערכת:
דוב איתן, משה כרמלי, יהודה כרמלי, נצה נבי, לילי נללי, רותי ורד, כחי אבי, אופקר מאונקר, עמנו קינן, סילבי קשת.

מזכיר מערכת חיסה:
אורי דו

מנהל מבצעים:
שלמה אדיר

עורך דפוס:
משה אור

ראש המנהלה:
שלמה אדיר

מכתבים

ד"ר על צה"ל

ההכתבה על צה"ל (העולם הזה 863) היתה נהדרת ומרהיבת עיני. לדעתי ההכתבה המעניינת ביותר (בעתון) עד כה.

מ. אליהו, תל-אביב
טוראי חיל-הרגלים דוד נרמור, המופיע בתמור נה בדו"ח על צה"ל, אינו אלא בני, ושמו נדעון פלומנהאפט, והוא יליד חיפה ומשרת בצה"ל שלושה חדשים בלבד.

מ. פלומנהאפט, חיפה
משנה חייל, משנה שם.
הסוד של תמר

אורי אפסר, לדעת את זהותו של המוסר הצבאי רי הנדל בו עובדת זמרת הלילה ההוליוודית, הי מפתח, התמימה והסובלנית, בתהליכוני תמר רפז פורט (שער העולם הזה 864)?

אליהו הורוביץ, תל-אביב
זה הסוד שלה.
סילבה חשוכה החזה

מכתבה של שולמית ברנע (העולם הזה 864) לוקה בתמימות יתר. לא היתה סימון סילבה מר ולהפך אותן בצורת פנקס כים פוסולארי לשר מוש בכל רגע ובכל מקום. החומר הוא אקטואלי, מרוב, מפוצץ, מוחת, מצויק, בריא.

סשה פוסטדסקי, חולון
ברצינות?
הקוראת העומדת בשער

מה! כבר תדעו להבדיל בין חיים בוד, שוער מכבי-אשכול, שתחתיה לבין יעקב ויסוקר, שר ערה של הפועל בתחתיה? שאני נא כל יד ביל הנגון ויאמר לכם כי התמונה היא של יעקב ויסוקר, שהצטיין מאד במשחק הראשון נגד נבחרת קפריסין, ולא של חיים בוד, שאף הוא הצטיין במשחקו, אולם במשחק אחר: במגרש בסה ביפו.

חנה זליקוביץ, פתח-תקוה
0:1 לטובת הקוראת זליקוביץ.
אופני אייר

... שכנעו הוציא רשיון לאופניים לשנת 1964. אך מכיוון של רשיון (כלשהו) חייבת העירייה שלנו לשלם כסף מהצביר המבוסס רשיון כזה הרבילו בול בן 100 סרטיט, הנושא את ה"כתבת" המופעצת למעשה ישראל - לזכוכש האוויר.

אסתר בן-צור, באר-שבע
דרוש אורי לגלגלים, לא כן?
ארכה למשתבצים

כפי שבואר ידוע לכם נימנים גם אנשי הנליל על קוראי העולם הזה הכועסים. לא כל שכן על שוער השבצים. העתון מנע אלינו כיום ששי ועד שבתות את התשבצים ושולחים אותם למעי רכת עובר לסוחר חצי שבוע, לפעמים יותר וכך אנו פססידים מדי פעם את הזכות להשתתף ב"הנליל הפרסיס.

מאירה, טאסא
אפשר לאחר משלוח פתרון התשבץ (באם

חידון הפרסים

הפתרון

חידון ראשון: (א)1, (ב)2, (ג)3, (ד)4, (ה)5, (ו)6, (ז)7, (ח)8, (ט)9, (י)10, (יא)11, (יב)12, (יג)13, (יד)14.

חידון שני: (א)1, (ב)2, (ג)3, (ד)4, (ה)5, (ו)6, (ז)7, (ח)8, (ט)9, (י)10, (יא)11, (יב)12, (יג)13, (יד)14.

חידון שלישי: (א)1, (ב)2, (ג)3, (ד)4, (ה)5, (ו)6, (ז)7, (ח)8, (ט)9, (י)10, (יא)11, (יב)12, (יג)13, (יד)14.

חידון רביעי: (א)1, (ב)2, (ג)3, (ד)4, (ה)5, (ו)6, (ז)7, (ח)8, (ט)9, (י)10, (יא)11, (יב)12, (יג)13, (יד)14.

שמות הזוכים בפרסים יפורסמו במקום זה בעוד שבועיים.

הוא נכון עד לשבועיים לאחר פרסומו בעתון ולזכות הפרס (באם יש מזל).

גבר מבין זאת
...לא לנזק בשמה של האחות הצרפתית, האשה היחידה שהחזיקה מעמד בתופת של דיאבולאניס (העולם הזה 864) הוא פשוט מעשה לא אבירי כלום לא הכינו זאת נבי העולם הזה אחר ש"הירבו בשבחו של מפקד דיאבולאניס, הרון כריסטיאן דהקאסטרי, שזכה בפרסום שמו המלא אורה שורק, רמת-גן.

גברי העולם הזה מבקשים את סליחת הקור"אות ואת סליחת האחות ז'נאביי (המלאך) דה-נאלר.

מי אוכל יותר מדי?
בארי ישנם כיום למעלה מ-40 אלף מחוסרי עבודה רשומים להודש, המשוערים ליום עבודה! ביחס אליהם צורך עורך העולם הזה בכתבו הם "עובדים מעט" (העולם הזה 864) וישנם בארי כיום 300 אלף תושבים התונים לטפול לשכות ה"סעד, הם אינם, "אזכרים יותר מדי". למי תהי כחן הקור"ב, "אנחנו" שב"אנחנו אוכלים יותר מדי?"

אדריכל חיים תבון, באר-שבע
ליישוב הותיק, שרמת חיי עלתה ביותר מ"כפליים משך 15 השנים האחרונות, על חשבון זו של מחסור-העבודה, יושבי המעברות.

הקשר נגד הגשר
כאשר חיל ההנדסה לשעבר ראיתי לעצמי חובה להעמידם על טעויות בכתבה על חיל ההנדסה (העולם הזה 863): (א) שם הנשר הוא ביילי ולא בייזים (ב) הנשר, שמסלולו למעלה מחמישים טון, על אף היותו מונע על נבי זלזלים, יצחק למראה את הכתובים המפגזים אותו (בתצלום).

מ. יחיאל, תל-אביב
תודת המערכת לפסל יחיאל, שבנה לבדו נשחל בין בורות עורך הכיתוב והמצאות.

הדור:
לבון: דע להשיב מחממה שערך!

"גם ברד של ביירוים לא יברידנו!" אמר שר הבטחון, פנחס לבון, הידוע ב"עברו החלוצי המפורא ובלשונו השנונה, כשנתן אתמול תשובה ניצחת לממעיט הדמיות, היתה זאת הגבה מוחצת על "דב"ר", "מנהיג" ה"אופוזיציה" שהגריכה" כדרכה על זה ש"מכינו" ל"אמריקה".

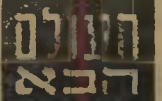
כן נאם ראש-הממשלה, שדבריו הו"סיפו לא מעט לתוכן הוויכוח.

קול העם:
מיקונים קוראת את המסווה ממשרתי האימפריאליזם

העם יסאסא אתכם בבחילה, מצחצחי נעליו של מטורף-הממין, מחרחר המל"חמה הניאו-נאצי סטאסן-ביירו"אייזו" הוואר! גילה אתמול המזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית הישראלית חבר הכנסת שמואל מיקוניס, בויכוח בו בא לביטוי לראשונה זעם העם נגד ההש"תעבדות לאימפריאליזם, שאת פירותיה המבאשים ראוי בימים אלה בדמות ה"הקפאה השרירותית של אינדוס יוקר ה"מחיה.

חיות:
בין דורש להביא את השגום לבגדאד!

תורתו של זאב ז'בוטינסקי היהדהאמש מכל צדי הבית, עת קם גואם אחרי גואם וחזר על דרישות תנועת החירות וזאב"ל מזה דור, בסכפו את הוויכוח הכ"ריז מר מנחם בגין כי רק ממשלה גאיו"נה, אמיצה ואכזרית תוכל להוביל את העם שדגל הסוהר והיושר בידו, אל ה"פרת והגילוס, מקומות בהם אפשר יהיה לחתום על שלום-נצה לטובת הערבים.

השבועון המצור לאיפורמציה

הכנסת

הוויכוח המדיני בכנסת על הצהרת ביירו ומשלוח הנשק לעיראק, כפי ש"השתקף בעתונות היומית.

האריץ:
תשובה מתונה של ראש הממשלה

בהודעתו השקולה והמתונה של ראש הממשלה ושר החוץ, מר מ. שרת, נפתח הוויכוח המדיני בכנסת. גואמים מכל ה"סיעות הצטרפו לדעתו בהפגנה שקולה ומתונה של אחדות לאומית. ההחלטה השקולה והמתונה חוסף כבוד שקול ומתון לעמדת ישראל באו"ם. חוץ מזה רצוי לחזור לעודת שביתת-הנשק.

שרת: העם יעמוד בפניו!
העם שידע אלפיים שנות יסורים לא יירתע גם מול מצח הנחושה של משט"נים, שם כל הידיונות אשר אנו רוח"שים להם יש לימר להם: "עד כאן! הרף! אל תשלח ידך!" במלים נרגשות אלה, ש"הביעו את הרגשת הכלל ברגעים טרו"פים אלה, פתח ראש הממשלה את נאו"מו ההיסטורי מעל במת הוויכוח המדיני בכנסת. צר שאנשי האופוזיציה, התלו"שים ממשמת הבניין והיצירה, לא ידעו להתעלות לגודל השעה. כן נאם השר פנחס לבון.

גטואיזם של אליהו.
אחאב לא יצר את התפישה המרחבית, הוא ירש אותה מקודמיו, מנהיגי המדינה, יהושע סרב לצאת למלחמה נגד צידון. שאול המלך סרב להרוג את מלך עמלק, כי רצה "בעמלק כבן-ברית לעתיד. דוד חידש את הברית עם צור ("וישלח חירם מלך צור מלאכים אל דוד..."). שלמה המשיך בברית זו, אירגן מסע משותף לכיבוש הדרך לאופיר.

ברית פוליטית זו לא היתה אפשרית ללא התקרבות תרבותית, כמה ממצות ה"תורה היו כאבני-נגף בדרך זו. לא היו אלה מצוות-המוסר, אלא המצוות שנוצרו במיוחד כדי להפריד בין ישראל ושכנותיה. בני צידון זבחו פעם בשנה גדי בחלב אמו. התורה אסרה את הדבר בפרוש.

מלכי ישראל שקלו את מצות החרות הל"אומית כנגד מצות דתיות, חייבו את החרות. הם השתלבו עם המרחב.

נגדם התיצבו הנביאים, ואחריהם עורכי-התנ"ך.

רוב הנביאים דאגו אך מעט לחרות לאו"מית. בעיניהם היה זה נכס מעט-חשיבות, בהשוואה למצוות הדת. הם לא ראו את היער הלאומי בנף המרחבי, אלא אך את העצים של מצות דתיות, הם קמו נגד המלכים.

תפישה זו קראה להתבדלות מוחלטת של ישראל, הקמת חומה נפשית מסביבה, נגד השכנים. כל מי ששבר חומה זו מבפנים, תהיה מטרתו כאשר תהיה, נידון לכף חובה: "וילך שלמה אחרי עשתורת אלוהי צידונים... ויעש שלמה את הרע בעיני ה'... ויעש אחאב בן-עומרי הרע בעיני ה' מכל אשר לפניו..."

הטראגי הוא שתפישת-הגטו הופיעה תמיד באיטלק לאומית יותר, דואגת יותר לחרות העם. אולם אפילו בתקופת התנ"ך לא היתה אפשרית חרות לעם קטן, השוכן לבדו, אלא בתוך ברית עם עמים חופשיים אחרים.

שיגאת-השכן הובילה, בהכרח, לשיעבוד. אחרי אליהו בא נבוכדנצר, אחרי עזרא בא אלכסנדר מוקדון וטיטוס.

אין כאן מקום להערכה מוסרית, לאבחנה בין "טוב" ו"רע". הסופר, המשורר, המ"חזאי, יכול לפאר את האחד, להשמיץ את השני. אין זה חשוב. החשוב הוא להבין כי כאן מתנגשים שני עקרונות יסודיים, שאין ביניהם פשרה: מרחב או גטו.

כולנו, אנשי 1954, מדברים יותר מדי, כותבים יותר מדי, עד כי אין שעתנו פנויה לקריאה במקורות. אולם חייב אדם לקרוא, להבין את אשר קרה לפני אלפי שנים, אחרת לא יבין את הנעשה לנגד עיניו.

השבוע שמעתי את פנחס לבון, שר הב"סחון, מכרז בכנסת, במלים שאינן מש"תמעוט לשתי פנים. "אני מתנגד לכל הש"תלבות של ישראל במרחב". הוא לא אמר כי לדעתו אין השתלבות אפשרית בשנים הקרובות. הוא מתנגד לעצם הרעיון, ב-עקרון, בכלל. לעולם.

אין כאן מחלוקת פוליטית זמנית. כאן שוב מתבצעים זה מול זה שני עקרונות. השקפת לבון, הכנה, הישירה, חזרת-האמונה, נובעת מהשקפת-העולם הקלאסית של ה"גטואיזם, גטואיזם שאינו נעשה פחות הרה"סכנות מפני שהוא גטואיזם חמוש ומזוין הגטואיזם מוכרת להוביל, בעקבות של בר"זל, לשיעבוד לאשור.

לפני כמה ימים שמעתי סיפור מענין אודות חליפת-מכתבים שהתנהלה בשעתו בין ראש ממשלת-ישראל, דוד בן-גוריון, ובין חבר-הכנסת עקיבא גוברין. נושא ה"יכוח: המלך אחאב והנביא אליהו.

יכול אתה לחשוב כי זהו נושא בלתי-חשוב למדי לחליפת מכתבים (אחדים מהם אף בדואר חוף) בין ראש-הממשלה וחבר-כנסת מרכזי. אם כן, אני שותף לדעתך. להיפך. קשה לי למצוא נושא חשוב יותר לויכוח בשנת 1953 ובשנת 1954, מאשר אחאב, מלך ישראל.

הרשה לי להזכיר לך את הרקע. בצפון התגבשה מעצמה צבאית חזקה, אשר, בדורם רבצה מדינה אדירה לא פחות, אם כי היתה בסימן שקיעה: מצריים. בין שני הענקים — ארצות-הברית וברית-ה"מועצות של אז — השתרע המרחב, שכנה בו קבוצה של עמים קטנים, אחים מבחינה גזעית ושפותיים למורשה תרבותית ולשונית. אולם כל אחד מהם היה מוכן לטרף את רעהו, להזמין לצורך זה התערבות ממונה או ממעבר, במלים אחרות: ישראל ועמ"ר ערב של אז.

לא חסרו גם אז בעלי "אורינגטיות" ידידי אשור וירידי מצריים, שלחמו זה בזה אך הסכימו שניהם שעל המרחב להשתעבד לזרים. אולם כל אדם במרחב שנשא את עיניו לחרות לאומית אמיתית, ביקש פתרון אחר. אחד מאלה היה אחאב בן עומרי.

אחאב הבין כי ישראל לבדה אינה אלא אבן קטנה בדרך הכובשים. אולם הוא ידע גם כי אבנים רבות יכולות להשתרף ל"חומת-מגן" — אם יש בהן הרצון המשותף. כל דרכו של אחאב היתה מכוונת לכמה אחת ויחידה זאת.

הסתכלנו בדרכו לאור הנחה זו. הוא לחם בבן-הדד, מלך סוריה (סליחה, ארם), אך ברגע הנצחון לא הכתיב לו תנאי כניעה מבוישת, אלא הכריז: "אחי הוא!" — מעשה של תבונה אשר מעטים המצטיינים ב"היסטוריה (ובימינו) שהיו מסוגלים לו. הוא נשא לאשה את בתו של מלך לבנון (סליחה, צידון), במלים אחרות: השתלבות במרחב. התוצאה חזקה על טבלת-זכרון שנת"גלתה בידי הארכיאולוגים, בטבלה זו סיפר מלך אשור על קרב גדול ליד העיר קרקר, בו הוכרע גורל המרחב לדורות. מול אשור התיצב הצבא המאוחד של כל עמי המרחב, החטיבה החזקה ביותר בצבא זה היתה — לפי פרוט מלך אשור — החטיבה היש"ראלית: 10 אלפים רגלים, אלפיים מרכבות"קרב. צבא עצום בממדים של אותה תקופה. בקרב ניצחה אשור. ההמשך ידוע: אשור כבשה את המרחב, חיסלה את ממלכת יש"ראל. ממלכת יהודה (שהומינה את התערבות אשור נגד העם-האח הישראלי) שרדה כמ"דינת-צללים, חוסלה בהודמנות שניה.

כאן מתעוררות כמה שאלות. מדוע הע"לימו עורכי-התנ"ך את הקרב הגורלי של קרקר, וקודת-מדינה בהיסטוריה של הכר"חב? מדוע מתארים הם את אחאב כמפ"צ ומפארים את אליהו, המורד במלכות שועץ סכין בגב מלכו ברגע של מאבק לחייב ולמחית למדינה?

יש לכך סיבה הגיונית מאד. אחאב ואליהו לא היו רק שני אישים מנוגדים. הם היו נציגים טראגיים של שתי השקפות-עולם שביניהן היתה ונשארה פעורה תהום. ה"פשה המרחבית של אחאב עצדה מול ה"פשה הגטואיזם של אליהו.

העולם הזה 865